



Науковий ступінь та вчене звання:
доктор наук з державного управління,
професор.

Посада: професор кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Електронна пошта:
nataliia.klymenko@knu.ua

Клименко Наталія Григорівна

Навчання:

- Київський університет імені Тараса Шевченка (1996 р.), спеціальність – історія, кваліфікація – історик, викладач історії.
- Національна академія державного управління при Президентові України (2004 р.), спеціальність – державне управління, кваліфікація – магістр державного управління.
- У 2004-2007 р.р. аспірантура Національної академії державного управління при Президентові України, спеціальність – державне управління.
- У 2008 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління на тему «Особливості державного управління в умовах надзвичайних ситуацій: теоретичний та історичний аспекти» за спеціальністю 25.00.01 – теорія та історія державного управління.
- У 2015 р. отримала атестат доцента кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національної безпекою.
- У 2016-2018 р.р. докторантура Національної академії державного управління при Президентові України, спеціальність – публічне управління та адміністрування.
- У 2021 р. захистила дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління на тему «Теоретико-методологічні засади взаємодії органів публічної влади та недержавних інституцій у сфері національної безпеки» за спеціальністю 25.00.05 – державне управління у сфері державної безпеки та охорони громадського порядку.

Підвищення кваліфікації та стажування:

- Національний університет «Одеська юридична академія», Центр українсько-європейського наукового співробітництва, освітня програма «Освітній процес в умовах воєнного стану», 03.05-13.06.2022 р. 180 год. 6 кредитів ECTS; свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-030577-

OLA від 13.06.2022 р.;

- Академія цифрового розвитку, онлайн-семінар «Цифрові інструменти Google для вищої освіти» від 23.06.2022 р., 2 год. / 0,07 кредити ECTS, сертифікат від 23.06.2022 р.;
- Куявський університет у Влоцлавеку (Республіка Польща), науково-педагогічне стажування за кордоном «Модернізація професійної освіти в галузі публічного управління та адміністрування: досвід України та Республіки Польща» у галузі знань «Публічне управління та адміністрування», 29.08-09.10.2022 р., 180 год. / 6 кредитів ECTS, сертифікат № PubSI-290804-KSW від 09.10.2022 р.;
- Волинський національний університет імені Лесі Українки, сертифікована програма професійної підготовки на семінарі-тренінгу «Особливості захисту наукових досліджень у спеціалізованих вчених радах в умовах воєнного стану», 17.11-21.11.2022 р., 54 год., сертифікат № 345-н/к;
- Київський національний університет імені Тараса Шевченка, програма підвищення кваліфікації «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти», 13.02-10.03.2023 р., 90 год. / 3 кредити ECTS, сертифікат про підвищення кваліфікації № KU 02070944/000149-23 від 10.03.2023 р.;
- Київський національний університету імені Тараса Шевченка, програма підвищення кваліфікації «Етико-психологічне забезпечення реалізації куратором ЗВО завдань освітньо-професійної соціалізації та патріотичного виховання студентів», 10-22.01.2024 р., 30 год. / 1 кредит ECTS, сертифікат про підвищення кваліфікації № KU 02070944/000063-24 від 22.01.2024 р.;
- Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, курси «Експерт з акредитації освітніх програм» та «Як написати якісний звіт про результати акредитаційної експертизи освітньої програми»: онлайн тренінги через платформу масових відкритих онлайн-курсів Prometheus (Ідентифікаційний номер сертифікату e07d6a50ebc74210a0161f6f1b40819c від 18.02.2024 р.);
- Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Зимова школа «Концептуальні засади розробки методів прогнозування загроз цивільній безпеці» в рамках реалізації програми ЄС Еразмус+: напрям Жана Моне проєкт «Актуалізація загроз європейській безпеці: вплив російсько-української війни», 30 год. / 1 кредит ECTS, 27.01-19.02.2024 р., сертифікат від 19.02.2024 р.;
- Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Весняна школа «Аналіз сучасних підходів до моніторингу загроз національній безпеці держави (зарубіжний та вітчизняний досвід)» в рамках реалізації програми ЄС Еразмус+: напрям Жана Моне проєкт «Актуалізація загроз європейській безпеці: вплив російсько-української війни», 30 год. / 1 кредит ECTS, 28.05-30.05.2024 р., сертифікат ВС-2024-28 від 30.05.2024 р.;

- ЗВО ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Національний університет «Острозька Академія», Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, Волинське обласне відділення Центру українсько-європейського наукового співробітництва, програма «Національна безпека: загрози та виклики» з 01.04-12.05.2024 р., 180 год. / 6 кредитів ECTS, свідоцтво про підвищення кваліфікації № ADV-010434-UzhNU від 12.05.2024 р.;
- Вища школа менеджменту інформаційних систем (ISMA University of Applied Sciences) (Латвійська Республіка), науково-педагогічне стажування за кордоном «Освітні тенденції у сфері публічного управління та адміністрування», 03.06-14.07.2024 р., 180 год. / 6 кредитів ECTS, сертифікат № PubSI-030602- ISMA від 14.07.2024 р.;
- Білостоцький університет (Республіка Польща) науково-педагогічне стажування за кордоном «Дидактично-дослідницька діяльність у сучасному університеті: тенденції, виклики, напрямки змін», 14.10-22.11.2024 р., 180 год. / 6 кредитів ECTS, сертифікат № 60 від 22.11.2024 р.;
- Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Зимова школа «Розробка методології прогнозування загроз цивільній безпеці» в рамках реалізації програми ЄС Еразмус+: напрям Жана Моне проект «Актуалізація загроз європейській безпеці: вплив російсько-української війни», 30 год. / 1 кредит ECTS, 11.12-13.12.2024 р., сертифікат ЗС-2024-16 від 13.12.2024 р.

Трудова діяльність:

працювала на посадах державної служби:

- 1994-1997 р.р. – Озброєння Збройних Сил України;
- 1997-2002 р.р. – Міністерство оборони України;
- 2004 р. – Міністерство економіки та з питань європейської інтеграції України;
- 2007-2011 р.р. – Міністерство економіки України;
- 2011-2016 р.р. – Міністерство економічного розвитку і торгівлі України;

педагогічна, наукова, та організаційна діяльність:

- 2008-2014 р.р. – доцент кафедри національної безпеки Національної академії державного управління при Президентові України (за сумісництвом);
- 2014-2019 р.р. – доцент кафедри глобалістики, євроінтеграції та управління національною безпекою Національної академії державного управління при Президентові України (за сумісництвом);
- 2019-2021 р.р. – начальник відділу організації фундаментальних та прикладних досліджень Інституту експертно-аналітичних та наукових досліджень Національної академії державного управління при Президентові України;
- 2021 р. – провідний фахівець навчально-методичного центру організації

освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

- з 2022 р. – професор кафедри глобальної та національної безпеки Навчально-наукового інституту публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка.
- з 2022 р. – гарант освітньо-професійної програми «Урядування у сфері національної безпеки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальність 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності»;
- з 2024 р. включена до Реєстру експертів з акредитації освітніх програм за спеціальностями 281 – «Публічне управління та адміністрування» та 256 – «Національна безпека»;
- з 2024 р. – відповідальний редактор редакційної колегії періодичного рецензованого наукового видання відкритого доступу «Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека».

Викладає дисципліни:

в рамках освітніх програм спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»: «Основи стратегічного планування національної безпеки»; «Соціально-гуманітарна складова національної безпеки»;

в рамках освітніх програм спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»: «Особливості урядування в умовах кризових ситуацій та надзвичайних правових режимів»; «Механізми забезпечення соціальної безпеки»; «Документообіг та підготовка аналітичних документів у сфері національної безпеки»; «Державне регулювання діяльності недержавних інституцій у контексті забезпечення національної безпеки»; «Теорія стратегічного менеджменту»; «Інституціональні засади забезпечення екологічної безпеки держави»; «Технології антикризового управління»; «Державне управління в умовах надзвичайних ситуацій»; «Управління у сфері екологічної безпеки»; «Особливості стратегічного управління в умовах кризових ситуацій»; «Кадровий менеджмент у сфері національної безпеки».

Наукові інтереси:

- Проблеми державного регулювання діяльності недержавних інституцій у контексті забезпечення національної безпеки, забезпечення соціальної та гуманітарної безпеки, державне управління в умовах кризових ситуацій та надзвичайних правових режимів, цивільних захист.
- Автор та співавтор понад 130 наукових та навчально-методичних праць, серед яких: 6 монографій, 2 підручники, 4 навчальних посібники, у тому числі 2 з грифом МОН, понад 50 статей у вітчизняних та зарубіжних наукових журналах; автор праць навчально-методичного характеру, статей у словникових і енциклопедичних виданнях та інш. Має 3 свідоцтва про реєстрацію авторського права на твори.

- Підготувала 1 кандидата наук з державного управління. Здійснює наукове керівництво бакалаврськими, магістерськими дослідженнями студентів та дисертаційними дослідженнями аспірантів в КНУ імені Тараса Шевченка.
- Активна участь у атестації наукових кадрів у закладах вищої освіти України в якості офіційного опонента, рецензента та голови разових спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Публічне управління та адміністрування» та в якості офіційного опонента у постійних спеціалізованих вчених радах з присудження наукового ступеня кандидата та доктора наук з державного управління.
- Участь у виконанні на громадських засадах НДР кафедри глобальної та національної безпеки на тему «Державна політика щодо врегулювання воєнно-політичних конфліктів та реінтеграції тимчасово окупованих територій» (zareestrovano UkrNTI: ДР № 0123U102174 від 07.04.2023 р.).

Основні наукові праці: опублікувала понад 130 наукових праць, у тому числі:

монографії, підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій, НМКД:

1. Клименко Н.Г. Правові аспекти управління національною стійкістю України та зарубіжний досвід її забезпечення. *Концептуальні засади національної стійкості та державна політика врегулювання воєнно-політичних конфліктів*: колективна монографія / за заг. ред. Г.П. Ситника. Київ: ТОВ «Академпрес», 2024. 360 с. (Авторські с. 203-241). URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/391/files/221d1a94-527f-475a-9005-2c66fc64f84e.pdf>;
2. Клименко Н.Г. Проблема забезпечення соціальної безпеки в сучасних умовах та шляхи її вирішення. *Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього*: монографія / авт. кол.: Л. Комаха, І. Алексеєнко, В. Гошовська, В. Колтун, Р. Марутян та ін.; за заг. ред. Л. Комахи, І. Алексеєнко. К.: ВПЦ «Київський університет», 2022. 976 с. (Авторські с. 544-609). URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/333/files/0bd06793-e53e-4691-80f6-9842dac96aa4.pdf>;
3. Клименко Н.Г. Особливості регулювання освітньої діяльності закладів вищої освіти України в умовах воєнного стану та формування ними безпекових компетентностей у здобувачів вищої освіти усіх рівнів. *Education, science, research during martial law* : Collective monograph. Riga, Latvia : «Baltija Publishing», 2022. 376 p. (Авторські с. 147-177). DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-247-0-7>;
4. Клименко Н.Г., Таран Є.І. Пріоритети забезпечення національної безпеки України у контексті сучасних глобальних викликів. *Глобалізаційні виклики сучасності* : підручник / авт. кол.: Л. Комаха, І. Алексеєнко, В. Гура та ін. ; за заг. ред. Л. Комахи. К.: ВПЦ «Київський університет», 2022. С. 153-200 (Авторські С. 174-200);
5. Клименко Н.Г. Державне регулювання діяльності недержавних інституцій у контексті забезпечення національної безпеки : монографія. Київ : «Видавництво Людмила», 2020. 342 с.;

6. Модернізація галузі науки державного управління в умовах суспільних реформ в Україні : монографія / О. М. Петроє та ін.; за заг. ред. О. М. Петроє, Л. І. Федулової. Київ : НАДУ, 2020. 552 с. (Авторські С. 450–467, 503);
7. Цивільно-військові відносини: навчальний посібник / Ситник Г.П., Клименко Н.Г. Київ: Академпрес, 2024. 190 с. (Авторські с. 88-177). URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/88cf616f-b642-46fb-ad4a-03128d964310.pdf>;
8. Написання кваліфікаційних робіт на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр», курсових робіт, аналітичних записок, есе та рефератів навчально-методичний посібник / уклад. Г.П. Ситник, Н.Г. Клименко, М.Г. Орел. Київ, 2023. 100 с. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/286/files/ebbf4d08-8975-490e-89bd-336372dba668.pdf>;
9. Клименко Н.Г. Теорія стратегічного менеджменту: курс лекцій. Київ, 2023. 185 с. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/36c74b56-bbb3-4021-964c-72851aab9668.pdf>;
10. Клименко Н.Г. Державне регулювання господарської діяльності у контексті забезпечення національної безпеки в Україні: конспект лекцій. Київ, 2024. 117 с. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/15a925f3-c0f1-40c3-93a7-c59529913185.pdf>;
11. Клименко Н.Г. Державне регулювання господарської діяльності у контексті забезпечення національної безпеки в Україні. НМКД. Київ, 2024, 35 с. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/286/files/09380ba1-499d-4d67-8d08-5c9f3c2c2524.pdf>;
12. Клименко Н.Г. Технології антикризового управління НМКД. Київ, 2024. 31 с. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/286/files/0d4f5532-ca89-4781-bbd1-3ce27b7e484e.pdf>;
13. Клименко Н.Г. Теорія стратегічного менеджменту НМКД. Київ, 2024. 34 с. URL: <https://ipacs.knu.ua/pages/dop/286/files/a3b3f172-fcae-40d5-a4aa-b531d99e4581.pdf>.
14. Клименко Н.Г., Орел М.Г. Методи стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності. *Практичні аспекти стратегічного планування в умовах глобальних загроз національній безпеці та міжнародній стабільності* : навч. посіб. / [В. І. Абрамов, А. В. Дацюк, М. М. Шевченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Мельника, Л. М. Шипілової. Київ : НАДУ, 2018. 128 с. (Авторські С. 34–51);
15. Глобальна та національна безпека : підручник /авт. кол. : В. І. Абрамов, Г. П. Ситник, В. Ф. Смолянук ; за заг. ред. Г. П. Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с. (Авторські с. 506–542);
16. Клименко Н. Г. Державне управління в умовах надзвичайних ситуацій : Навч. посіб. Київ : НАДУ, 2014. 224 с.;
17. Шляхи удосконалення системи державного управління забезпеченням національної безпеки : монографія / Г. П. Ситник, В. І. Абрамов, О. Г. Бортнікова, Д. Я. Кучма, М. М. Шевченко [та ін.] ; за ред. Г. П. Ситника, В. І. Абрамова. Київ : Майстер книг, 2012. 536 с. (Авторські С. 394–408, С. 408–441);

18. Діяльність органів державної влади у сфері цивільного захисту населення і територій : Навч. посіб. / В. О. Чмига, Н. Г. Клименко, М. Г. Орел ; за заг. ред. В. О. Чмиги. Київ : НАДУ, 2008. 152 с.;
19. Державне регулювання у сфері охорони навколишнього природного середовища : моногр. / В. М. Вакуленко, І. В. Валентюк, В. В. Вітвіцький [та ін.]. К. : НДІ “Украгропродуктивність”, 2007. 184 с. (Авторські С. 78–87). Серія “Б-ка сільського голови”.

Наукові статті:

1. Ситник Г.П., Клименко Н.Г., Запорожець Т.В., Таран Є.І. Повноваження Президента України в реформуванні Служби безпеки України як умови набуття її членства в НАТО. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. № 1 (11). С. 649-667. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-1\(11\)-649-667](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-1(11)-649-667)
2. Ситник Г.П., Клименко Н.Г., Запорожець Т.В. Еволюція євроатлантичного курсу України у контексті повноважень Президента України. *Національні інтереси України*. 2025. № 1(6). С. 535-548. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-1\(6\)-535-548](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-1(6)-535-548)
3. Liustei V., Klymenko N. The Role of the European Union in the Modernization of the Legislation and Administrative Structures of the Candidate Countries. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Державне управління*. 2024. Вип. 2(20). С. 41-45. DOI: <https://doi.org/10.17721/2616-9193.2024/20-7/13>
4. Ситник Г.П., Клименко Н.Г., Гореліков І.О. Державна політика забезпечення інформаційної безпеки та кібербезпеки, як її складової: проблеми та шляхи їх вирішення *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2024. № 5. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2024.5.4>
5. Hryhorii Sytnyk, Larysa Komakha, Nataliia Klymenko. Activities of Non-State Military Institutions: Economic Aspect. *Baltic Journal of Economic Baltic Journal of Economic Studies*. 2024. Vol. 10, № 3. P. 304-312. DOI: 10.30525/2256-0742/2024-10-3-304-312 **WoS**
6. Клименко Н.Г. Організаційно-правові засади функціонування системи забезпечення гуманітарної безпеки. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Національна безпека*. 2024. Вип. 1(1). С. 26-37. DOI: <https://doi.org/10.17721/3041-1912.2024/1-3/11>
7. Клименко Н.Г. Державне регулювання господарської діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор і лотерей в контексті забезпечення національної безпеки. *Наукові перспективи (Серія «Державне управління»)*. 2024. Вип. 2(44). С. 275-286. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2\(44\)-275-286](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-2(44)-275-286)
8. Клименко Н.Г. Інноваційна державна політика в АПК України як фактор забезпечення продовольчої безпеки. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2023. № 5-6. С. 81-85. DOI:

<https://doi.org/10.36887/2524-0455-2023-5-14>

9. Клименко Н.Г. Забезпечення продовольчої та екологічної безпеки на деокупованих територіях в умовах післявоєнного відновлення. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2023. № 4 (320). С. 379-383. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-320-4-56>
10. Клименко Н.Г. Державне регулювання діяльності у сфері охорони здоров'я в контексті забезпечення національної безпеки: сучасний стан, проблеми, перспективи. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2023. № 2. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.2.5>
11. Klymenko N. Improving the quality of competence formation related to public administration aspects of national security among the applicants of higher education. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2022. Vol. 8. № 2. P. 91-97. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2022-8-2-91-97> **WoS**
12. Клименко Н.Г. Особливості державного регулювання освітньої діяльності закладів вищої освіти України в умовах воєнного стану. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2022. № 8. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2156.2022.8.1>
13. Клименко Н.Г. Забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану: стан, проблеми, перспективи. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2022. Вип. 30. С. 128-132. DOI: <https://doi.org/10.32843/pma2663-5240-2022.30.22>
14. Клименко Н.Г. Забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення в умовах пандемії COVID-19: організаційно-правовий аспект. *Інвестиції: практика та досвід*. 2022. № 17. С. 79-84. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2022.17.79>
15. Клименко Н.Г. Особливості забезпечення цивільного захисту в умовах воєнного стану. *Науковий вісник: Державне управління*. 2022. № 2 (12). С. 218-233. DOI: [https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2\(12\)-218-233](https://doi.org/10.33269/2618-0065-2022-2(12)-218-233)
16. Клименко Н.Г. Сутність механізму цивільного захисту ЄС та перспективи набуття Україною повноправного членства в ньому. *Публічне урядування : збірник*. № 5 (33) – грудень 2022. Київ : ПрАТ “ВНЗ “Міжрегіональна Академія управління персоналом”, 2022. С. 23-33. DOI: [https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-5\(33\)](https://doi.org/10.32689/2617-2224-2022-5(33))
17. Клименко Н. Г. Організаційно-правові засади забезпечення безпеки об'єднаною територіальною громадою в умовах децентралізації. *Науковий вісник: Державне управління*. 2021. № 3 (9). С. 29–49. DOI: [https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3\(9\)-29-49](https://doi.org/10.32689/2618-0065-2021-3(9)-29-49)
18. Клименко Н. Г. Підходи, принципи та методи дослідження державного регулювання діяльності недержавних інституцій у контексті забезпечення національної безпеки. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2020. № 7. DOI: [10.32702/2307-2156-2020.7.52](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2020.7.52)